X. évfolyam Cluj-(Kolozsvár), 1929 december 1. 12. szám

VAS- ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

A téli agitáció: győzelem tavaszra

A kopár fák, a köd és dér olyan sivár, mint a munkásélet. Örömtelen és bilincsetcsörgető. Fásult és gyötrelemtelitett. És mégsem jelenti a halált, hanem az erőgyüjtést. Amint a természet tavaszi és nyári dus termékenysége felszivja a természet erőit, akként a munkásmozgalom tavaszi és nyári küzdelmei is nagymennyiségü osztályharcos erőt szivnak fel. Ezeket kell pótolni az őszi és téli hónapok alatt! A természet nem csupán a maga erőgyüjtésére alkotta meg az őszi és téli hónapokat, hanem a társadalmi harcok ujabb lendületének erőgyüjtésére is. Ilyenkor ugyanis az emberek közelebb kerülnek egymáshoz. A munkásotthonokban csakugy, mint a családi otthonokban, gyakrabban és többen tartózkodnak, inkább összebujnak az emberek. *Ezért ez az idő a legalkalmasabb az agitációra!*

Az agitációnak, amely szüntelen kell folyjon, ilyenkor kell teljes egészében kibontakozzék. És minden szervezetét szerető és annak jelentőségét kellőképpen felismerő szaktársunknak minden alkalmat meg kell ragadni és fölhasználni arra, hogy *a távolállókat megszervezze, az öntudatlanokat felvilágositsa.* Minden baráti és családi összejövetel az agitációnak sokkal hatékonyabb lehetőségét nyujtja, mint bármilyen gyülés! Mert az emberi gyöngeség már olyan, hogy a gyüléseken elhangzott szavakat meg éljenzik ugyan, de ezzel elintézettnek is tekintik kötelességüket. Ellenben a szükebbkörü összejövetelek több módot nyujtanak a meggyőző érvek belépalántálására azoknak, akik akár konokságuknál, akár öntudatlanságuknál fogva távolállanak a szervezettől, a proletáriátus osztályharcos mozgalmától.

A proletáriátus fölszabaditása a gazdasági és politikai, de kulturális elnyomatottságából, mindenekelőtt *a szervezett erők kérdése.* Ez határozza meg, hogy az átmeneti eredmények mikéntje mellett, mennyivel jutunk közelebb a bérmunkarendszer végleges megszüntetéséhez. A bérmunkarendszer ugyanis a kapitalizmusnak tulajdonképpeni jellegzetessége, a kizsákmányolásnak eszköze. Ennek megszüntetése jelenti a munkás részére a gazdasági rabszolgaság alóli felszabadulását. Hogy ezt elérhessük, ez óriási küzdelmekkel van egybekapcsolva. Nemcsak a romániai, de az egész világ kapitalistái ellen kell harcolnunk, hogy ezt a célunkat elérjük. Hogy ez a harc ma vagy holnap, tiz vagy száz év mulva dől el véglegesen, ez mirajtunk mulik. Mert ez a szervezettségnek a kérdése. Mentől többen tömörülnek a szervezetekbe, hogy megtanulják az osztályharc célját; mentől többen vannak, akik csatasorban állanak a kapitalizmus nemzetközi frontjával szemben, annál hamarább következik el az a döntő győzelem, mely a proletáriátus részére a jobblétet jelenti.

Már pedig szervezeti téren még nagyon sok a tennivalónk. Hiszen a vas- és fémmunkás szakmában is több tizezren vannak még a szervezetlen szaktársak Romániában. Pedig azt tudnunk kell, hogy minden szervezetlen munkás, akár tudatosan, akár félrevezetettségénél fogva, a kapitalista érdekek szolgálója, a munkásérdekek hátbatámadója. Keveset számitva, az ország vas- és fémipari munkássága — értve ezalatt a szakmunkásokat, — legalább hatvanezerre tehető. Ebből szövetségünkhöz tartozik 8000-10.000 — tehát még a szakmunkások közül is csak minden nyolcadik szervezett. De hol vannak még a szakmánkban foglalkoztatott munkásnők és segédmunkások! Ezek a számok mindennél jobban bizonyitják, milyen létkérdésünk az eredményes és fokozott szervezőmunka.

Ennek a munkának három irányban, de egy cél érdekében kell történjék. Mindenekelőtt meg kell nyernünk a kivülállókat *a szakszervezet részére,* azután *a szociáldemokrata párt részére és valamelyik pártlapunk előfizetőjéül.* Mert ez a három munkásmozgalmi eszköz egy célt szolgál: *a munkásosztály felszabaditását.* A szakszervezet a gazdasági, a párszervezet a politikai és a pártlap a szellemi elnyomatottságból való való fölszabadulást jelenti. Ugyanazt a bilincset akarja háromféle erőfeszités letépni a munkásosztály kezéről.

És ez a munka végeredményben nem is teljesithetetlen, csak több *buzgóság, ügyszeretet és akaraterő kell hozzá. Ha mindentagunk még egy-egy tagot szerezne legalább, az erőviszonyok mennyire javulnának a mi részünkre!* Mert ez az egy-egy tag, együttesen már nyolcezeret jelentene, ami erőkifejtésünket megkétszerezné. A fokozottabb erőkifejtésre pedig mindig szükség van, de különösen szükség lesz a közeljövőben. Hiszen azt mindannyian láthatják a szaktársak, hogy a munkásság helyzete állandóan rosszabbodik. Ami vivmányt megtudtunk tartani s ami ujakkal tudtuk gyarapitani, az nagy harcokkal volt egybekapcsolva. De a közeljövőben még sulyosabb harcok fognak bekövetkezni. A kapitalizmus ugyanis még az általa előidézett rossz konjunkturát is a munkásággal fizetteti meg. Figyeljük csak meg mérlegeiket. A leépitett munkáslétszám mellett is profitjuk nem különbözik attól, amit a jó konjunktura idején mutattak fel. Miért? Mert a munkásság béreinek redukálásával, a munkásság teljesitményének fokozásával csikarták ki belőle ezt a profitegyenlőséget.

És ez a helyzet mindinkább lesz rendszerré. Ez ellen harcolnunk kell. De harcolni csak ugy lehet eredménnyel, ha van erő. Ezt az erőt viszont a szervezettség jelenti. A szervezettséget pedig a taglétszám képezi. Azt minden szaktársunk tudja, hogy 16 ezer tag több erőt, mégegyszer annyi erőt jelent, mint nyolcezer. Ezt a 16 ezeres taglétszámot elérni ugy lehet, ha minden tag még egy-egy munkástársát megszervezi. Most van erre a legalkalmasabb idő, amit kihasználni kötelességünk. Fogjunk tehát munkához. *Mert a téli agitáció eredménye a tavaszra meginduló harcok diadalát fogja jelenteni!*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A tőke és a munka harmónikus együttmüködése az elméletben és a gyakorlatban

A romániai kapitalisták vásári hangossággal hirdették a közelmultban a tőke és a munka harmónikus együttmüködésének szükségességét. De ugyanakkor a különböző munkáltatói szerveknek közgyülései élesen állástfoglaltak azok ellen a szociálpolitikai kötelezettségek ellen, amelyeket egyes törvények rájuk háritanak. Rögzitsük le, hogy Romániában alig-alig lehet komoly szociálpolitikai törvényekről beszélni. Ami van, az is olyan jelentéktelen, hogy egyáltalán nem veszélyezteti a vállalatok mamutnyereségét. S ha figyelembe vesszük még, hogy ezeket a törvényeket Romániában nem szokás betartani s hogy be nem tartásuk semmiféle jogi és anyagi következményekkel nem jár a vállalatokra, akkor nem tudjuk megérteni a kapitalisták krokodiluskönnyei hullatását.

Amig egyrészt a harmónikus együttmüködést hirdetik kapitalistáink, másrészt komoly mozgalmat inditanak arravonatkozólag, hogy a kormány különösen a tulórák többlettfizetésére és a fizetett szabadságra vonatkozó törvényes rendelkezéseket helyezze hatályon kivül. Amellett a legnagyobb erőfeszitéseket teszi a lejárt kollektivszerződések megujitása ellen. A gazdasági anarchiát tehát rendszerré akarják tenni. A kormány ellen — igen helyesen — kifakadnak, amiért gazdasági politikájával tetézi a gazdasági életben megszilárdult anarchiát, de ugyanakkor ők sem tesznek egyebet, minthogy segitséget nyujtanak az anarchia kiszélesbitésében.

Föltéve, hogy a munka és a tőke osztályellentéte ellenére is szó lehetne harmónikus együttmüködésről, nem e lennének ennek bizonyos feltételei? S e feltételeknek legminimálisabbja is tulterjedne azokon a szociálpolitikai koldusalamizsnákon, amelyeket a kormányok nyujtottak a munkásságnak annak kemény küzdelmei után, mint szociálpolitikai jogokat. Hogyan képzelik tehát kapitalistáink az összharmóniát, ha azt, ami van sem akarják megadni, amikor az együttmüködésért ennél sokkal többet kellene megadniok.

Valljuk meg, kacskaringós észjárással rendelkeznek a mi kapitalistáink. Elhisszük, hogy nagyon tetszene nekik az a gyönyörü együttmüködés, amelynek alapja: *alacsony munkabérek, hosszu munkaidő az általuk összetákolt munkarend.* Ennél szebb összharmóniát az ő javukra el sem lehetne képzelni. Csakhogy a munkásság sem esett a feje lágyára. A határnélküli kizsákmányolás, melyben a romániai proletáriátus a kapitalizmus részéről részesül, olyan akadálya az összharmóniának, amely akadályt kiküszöbölni nem lehet. Nincs a világon olyan harmónikakészitő, aki ezt az összharmóniát megteremteni képes lenne. Nemcsak azért képtelenség ez, mert a nagy elvi különbségeket lehetetlen összhangolni, hanem azért is, mert ezt az együttmüködést mindegyik fél a maga osztályérdekei előmozditására akarja természetszerüleg kihasználni. A munkásság arra a célra, hogy helyzetét megjavitsa, hogy jobb munkabérekhez és munkafeltételekhez jusson, a kapitalisták, hogy kevesebb termeléstzavaró momentumok elérésével több nyereséget érjenek el. Az együttmüködés tehát felborul már abban a pillanatban, amikor megvalósitására összeülnek.

S mi mindezek ellenére mégis tudunk egy alkalmas módszert az együttmüködésre és ez: *az üzemi tanácsrendszer.* A munkásság bevonása az üzemek vezetésébe és irányitásába: közremüködése az üzemek technikai részében és adminisztrációjában. Ez olyan értelemben meghozná az együttmüködést, hogy a munkásság egyenrangu tényezője lenne a termelésnek. És ezáltal azokat a követeléseit, amelyekért ma harcokat kell folytatnia, ami a termelést zavarólag befolyásolja, kiküszöbölhetők lennének. Mert a munkásság amikor látná, hogy egyik vagy másik üzem deficittel dolgozik, bizonyára nem támasztana teljesithetetlen követeléseket csakugy, mint ahogy ott, ahol nyereség mutatkozik, megfelelő kielégitést nyernének jogos igényei harcok nélkül.

Az összharmóniának ezt a módszerét azonban a kapitalizmus nem akarja elfogadni. Mert a kapitalizmus az összharmóniát nem a gazdasági demokrácián, hanem a gazdasági diktaturán akarja felépiteni. Már pedig ez hiábavaló kisérlet.

A munkásosztály nem adja egy tál lencséért a jövőjét. Nem adja el, mert tudja, hogy amig a mai termelőrendszer fennáll, addig az összharmónia csak humbug, mert ez csupán akkor valósulhat meg, ha a termelőeszközök köztulajdonná lesznek.

Nagy munkáselbocsátások Resicán

Az igazgatóság kisérletet tesz megfosztani a munkásságot az eddig kivivott jogaitól

Egy év mult el, amióta az egész ország lelkesedéssel üdvözölte a rezsimváltozást, amely nemcsak a liberális oligarchia letünését kellett hogy megbélyegezze, hanem egy radikális változásnak a formáit kellett volna kiváltania a közélet minden terén, de különösen gazdasági téren.

A resicai üzemek munkásai, éppen ugy, mint az ország többi munkásai is, különben sem ringatták magukat nagy illuziókban a nemzeti parasztpártnak uralomra jutásával. Tudták azt, hogy egy sokat igérő, de keveset megvalósitó polgári kormánnyal állanak szemben, de annyit mégis reméltek, hogy a nagy arányokat öltő munkanélküliség éppen az ország érdekeinek a szempontjából enyhülni fog.

Ma, a nemzeti-parasztpárt egyéves kormányzása után a resicai munkásság olyan rettenetes veszély előtt áll, mint amilyenhez hasonlóra még nem volt példa az utóbbi évek során.

A munkásság szervezeteinek nyomása következtében a mult kormányai legalább részleges lépéseket tettek a helyzet enyhitésére. A jelenlegi kormány, dacára szakszervezeti mozgalmunk gyakori közbenjárására, nem tartotta érdemesnek a tettek mezejére lépni és hogy igéreteiből valamit is megvalósitson. Folytonosan eszközölnek megrendeléseket külföldön, amig az ország munkásságának igen nagy része a munkanélküliséggel küzd.

A kormány azt állitja, hogy a resicai termékek igen drágák, viszont az üzemek igazgatósága az ellenkezőjét állitja. Mi nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megállapitásokat tegyünk, hogy kinek van igaza.

Azonban, ha a kormány érvei megfelelnek a valóságnak, akkor az üzem részéről történő elbocsátások nem értelmezhetők másképpen, mint közvetve erkölcstelenül nyomást akarnak gyakorolni a kormányra, hogy igy kényszeritse a magas árak dacára is, hogy megrendeléseket a resicai üzemeknél eszközöljön.

Ez esetben a kormánynak meg kell találnia azokat az eszközöket, amelyekkel az üzemet az észszerüségre kényszeritse és rá kellene birni, hogy ugy vezessék az üzemet, amint azt az ország érdeke megkivánja.

Ha azonban az üzem igazgatóságának ama kijelentése igaz, hogy a külföldi árak magasabbak, akkor senki sem vonhatja kétségbe, hogy olyan akarások és meg nem engedett üzleteknek az érvényre való juttatásáról van szó, amelyek ellen minden erőnkkel küzdeni fogunk. Minden esetben joga van a munkásságnak tiszta képet látni ebben a kérdésben, mert az, ami ma folyik itt nem egyéb, mint egy gunyüzés. A munkásság ezrei vannak a legnagyobb szerencsétlenség örvényébe taszitva, csak azért, mert egyesek óriási hasznot akarnak a vállalatnak, mig mások pedig a vállalat igazgatóságába akarnak bejutni.

A resicai munkások el vannak határozva, hogy minden eszközzel megvédelmezzék jogaikat és az ellenük inditott offenzivára felkészülnek.

A munkások százait bocsájtották el a gyár különböző osztályaiból mindannak dacára, hogy a nemrégen munkába vett mozdonyok még nem készültek el. A munkásság elkeseredését a végsőkig fokozta az igazgatóság ama szándéka, mely szerint le akarja nyirbálni az eddig kivivott jogokat, melyek az 1926. évi döntőbirósági határozatban hozattak.

November hó 26-án a munkásság hatalmas gyülést tartott és a fenti sérelmek ellen való tiltakozásképpen a következő határozati javaslatot fogadta el:

Határozati javaslat:

1. A resicai munkásság megállapitja, hogy a kormány által igért gazdasági program megvalósitása érdekében a kormány mit sem tesz, aminek következtében a munkásosztály nyomora ma sokkal nagyobb, mint volt a multban.
2. A munkásság tiltakozik az ellen, hogy a kormány a külföldi iparvállalatokat halmozza el megrendelésekkel ugyanakkor, amikor az országban az ipari munkásság tizezrei vannak munka nélkül.
3. A gyülés követeli a megrendeléseknek a belföldi vállalatoknál való eszközlését, hogy ezzel kenyérhez juttassa a munkanélkülieket.
4. A racionalizálás ne történjék a munkásság rovására.
5. A gyülés követeli a resicai müvek igazgatóságától az elbocsájtások beszüntetését, valamint a szabadságolt munkások jogainak teljes épségben való fenntartását.
6. A gyülés felhivja a resicai községi tanácsot, hogy a rendelkezésére álló lehetőségek között támogassa a munkanélkülieket, továbbá, hogy a tanács a kormányhoz intézendő emlékiratban tárja fel a munkásság sulyos gazdasági helyzetét.
7. A gyülés követeli a kormánytól vagy a munkaalkalmak biztositását, vagy a munkanélküliek segélyezését.
8. A gyülés tiltakozik a vállalat igazgatóságának a munkássággal szembeni jogfosztó törekvései ellen és követeli a megszerzett jogok tiszteletbentartását.

A javaslat elfogadása után Staudt elvtárs rámutatott arra, hogy a mostani nehéz viszonyok közepette nagy szükség van arra, hogy a munkásság szervezett ereje ne veszitsen harci élanjából és hogy mindenki fokozottabb mértékben teljesitse a szervezettel szembeni kötelességét.

KUNFI ZSIGMOND

A magyarországi, de általában a nemzetközi szociálizmust nagy veszteség érte Kunfi Zsigmond elvtárs halálával.

A természet örök törvényei sokkal hamarabb, mint számitottuk volna, elragadta a nemzetközi szociálizmus táborából azt az elvtársunkat, kinek e téren kifejtett munkálkodása és a proletáriátus felszabadulása iránt egész élete keresztül folytatott küzdelme, halhatatlanná tette nevét.

Mint a villám, úgy jött a lesujtó hir. *Meghalt Kunfi Zsigmond 1929 nov. 18-án.*

A magyarországi ellenforradalom őt is, mint számos értékes elvtársainkat, az emigrációba kényszeritette, de az emigrációban sem szünt meg Kunfi elvtárs azzá lenni, mint amit a magyarországi proletáriátus számára jelentett.

Kunfi elvtárs 1879-ben született és a 1900-as évek elején követte a szociáldemokrácia utirányát, mint egyedüli politikai irányt, melynek eszméjében és tartalmában egy uj társadalmi rendszernek a kibontakozását látta.

Kunfi Zsigmond tanári pályára készült, de tanári pályáján az Apponyi-féle reakció következtében nem sokáig müködhetett, választani kellett és lelkületében a szociálista meggyőződés sokkal mélyebb barázdákat szántott, semhogy e meggyőződést elhagyta volna a tanári állás megtarthatásáért.

A tanári állás megválásától halálának utolsó órájáig — Kunfi elvtárs történelmi szerepet töltött be a szociálizmus és a munkásmozgalom utjain.

Illő, hogy a romániai vasmunkások is lerójják kegyeletüket e nagy halott iránt és emlékét megőrizzék!

A Steaua Romana petroleumtelepek munkásainak bérmozgalma befejezést nyert

A câmpinai munkásság életkörülményei uj fordulóponthoz jutottak. A Steaua Romana petroleumtársaságnál dolgozó munkásság élen vezetének erejével elérte, hogy a döntőbiróság meghozta döntését a társaság és a munkásság között fennmerült munkakonfliktus ügyében. E a körülmény annál is inkább játszik fontos szerepet az ottani munkásság életviszonyaiban, mert szabályoztattak a munkabérek és a munkafeltételek, amelyeket eddig a petroleumtársaságok királyai önkényesen és egyoldalulag erőszakoltak rá a munkásságra aszerint, mint ahogyan azok érdekei megkivánták. Mindezideig hiányzott a petroleumtelepeken dolgozó munkásságnak az a harci fegyver, (a szakszervezet) amellyel sike-

Tudnivalók a gazdaságtanról

IV.

A termelési ágak szétválásával mind nagyobb jelentőségre tesz szert a kézműipar, amelynek termékei kizárólagos joggal birnak egy-egy város keretében, olyan értelemben, hogy ugyanolyan iparcikkek más városokból nem hozhatók be csereképpen, csupán olyan készitmények, amelyek az illető városban nem készittetnek. Ennek lehetővététele szükségessé tette a kézműipar megszervezését, hogy megvédhető legyen a más városok hasonló készitményeinek beözönlésétől. E célból alakultak meg

a céhek.

A céhek nyilvános jogtestületek voltak, amelyek kényszer utján foglalták egybe az egyes szakmákat és szabályozták azok termelését és fogyasztását az illető városban. A céhek mindinkább nagyobb szerepkörhöz jutottak. Ők képviselték a kézművesek gazdasagi és politikai érdekeit és a városigazgatás végrehajtó szervei voltak. Hivatásuk abban is állott, hogy a szakmai érdekek védelme mellett tagjaik vallási és erkölcsi nevelését is elősegitsék. Müködésükben vallásos együttérzés lelhető fel és mindegyik szakmának, illetve céhnek egy-egy védőszentje is volt. A céhek szigoru ellenőrzést gyakoroltak a segédek és inasok felett is. Müködésük, tevékenységük igen sokban hasonlit azokhoz a törekvésekhez, amelyek a szocializmus célját képezik, azonban azzal a lényeges eltéréssel, hogy amig a szociálizmus a termelőeszközök közössétételét követeli, addig a céheknél a termelőeszközök a mesterek tulajdonát képezi. A kézmüipar mindjobban állandósult és bár az őstermeléshez való viszonya annyiban még fennállott ezidőben, hogy a háztartással szorosan egybekapcsolódik, de már nem függ tőle. Mert a csere által önálló létfenntartást is biztositana a kézművesnek, ha a céh nem akadályozná meg, hogy a csere csak más kézműipari termékek ellenében történhet.

A városi gazdasági rendszer tehát ugyanazokat az elveket követi, mint a zárt családi gazdaság, csak más és kiterjedtebb formában. Mindkettő tudniillik nem terjed tul annál, hogy csupán az egy városban élők fenntartását biztositsa. A termelés mennyiségét az egy városban élők fogyasztása határozza meg. S abban is hasonlitanak egymáshoz, hogy nem ismerik a bérnek mai modern formáját, sem a nyereséget.

A modern közgazdaság

A gazdasági szervezetnek az a formája, melyet a városi gazdaság képviselt, csupán bizonyos ideig volt alkalmas a létfenntartás kielégitésére. Amikor ennek lehetőségei elégtelennek bizonyultak, alakult ki a kereskedelem, mint *önálló gazdasági tényező* oly értelemben, mint a cseremozgalom közvetitője. A kereskedelem volt az a tulajdonképpeni gazdasági tényező, mely rést ütött a városi zártgazdaságon és nyitotta meg az utat egy zártkörü lakosság szükségletein felüli termeléshez. S jelentősége annál nagyobb lett, mentől több ellentét támadt a zárt városi gazdaság, vagyis a céhek kebelében. Mert a céhek hatalma is mindjobban alkonyodott.

A mesterlegények (segédek) mint mondottuk, a céhek alá tartoztak. Ellentét a segéd és mester között nem támadhatott, mert minden segédnek kilátása volt arra, hogy őmaga is mesterré legyen. Midőn azonban a sok utánpótlás következtében a mesterek száma olyannyira növekedett, hogy egyrészt a korlátozott fogyasztás, másrészt a korlátozott termelés nem biztosithatott a mestereknek megélhetést, ekkor a céhek minden eszközzel megnehezitették és lehetetlenné tették, hogy a segédek mesterré legyenek. A mesterek fiai részesültek csupán abban a kiváltságban, hogy mesterré legyenek, ugy, hogy kilátás sem nyilott a segédeknek arra, hogy valaha is mesterek legyenek. *Ez volt a kezdete olyan proletártömegek kitermelésének, amelyeknek nem volt semmiféle kilátásuk arra, hogy valaha is önállókká legyenek.* A helyzet ilyetén kialakulásának következménye az lett, hogy *megindultak a harcok a mesterek és segédek között.* Mivel ezeket a harcokat a segédek a céheken belül nem folytathatták, kiléptek azokból és önálló, ugynevezett *legényegyleteket alakitottak.* Egyrészt a segédek kilépésével, másrészt utóbbiaknak a céhek elleni harca igen legyöngitette a céheket. Különösen amikor a segédek letették a munkaszerszámot, nem dolgoztak, vagyis *sztrájkba léptek.* A középkorban (a XIII—XVI. században) már igen éles harcokat jegyez fel a történelem, amely harcok a segédek és céhek között zajlottak. Ezeknek a harcoknak *osztályharc-jellegük* volt, de abban különböztek a munkásság által a jelenben folytatott harcaitól, hogy *nem voltak öntudatosak.* Csupán a sérelmeket akarták e harcokkal a megbántott segédek orvosolni és nem átalakitani a gazdasági rendszert.

(Folytatjuk.)

resen vivhatta volna meg a küzdelmeit. Ennek a fegyvernek a megszerzésével, illetve a szervezetek felállításával és a petroleumtelepi munkásságnak a szakszervezetbe való tömörülésével elvtársainknak első dolguk az volt, hogy a munkásság nyomorgó és siralmas helyzetén valamit javitson.

A kapitalizmus jóelőre gondoskodott, hogy a sztrájktörvény kapcsán megfossza a munkásság nagy részét egyik leghatalmasabb fegyverétől, a sztrájk jogától. Döntőbiróságok határozatai utján rendeli el a törvény a petroleumüzemeknél is a felmerülő munkáskonfliktusok elsimitását.

A câmpinai Steaua Romana petroleumtársaságnál dolgozó munkástársaink ügyében október hó 30-án hozatott meg a döntőbirósági határozat.

Elvtársaink győzelme annál is inkább elismerésre méltó, mert nemcsak a társaságok reakciós szellemével kellett megküzdeniök, hanem azokkal a gáncsokkal is, amelyek „sárga" szervezet néven ismeretesek és amelyek mindig nagy előszeretettel küzdenek osztályharcos szervezeteink törekvései ellen.

A munkásságnak tudnia kell, hogy a döntőbirósági határozattal még nem nyert befejezést a harc. A kapitalizmus és a munkásosztály között levő ellentétek nem szüntek meg. Tovább kell harcolni egy uj világért, a kiváltságos osztályok megszüntetéséért. Hiszen alig mondták ki a döntést és az igazgatóság minden erejével és reakciós felfogásának minden eszközével igyekszik a munkásságot terrorizálni és a döntésben hozott jogait megnyirbálni.

A Steaua Romana igazgatósága a kapitalistáknak abból a fajtájából való, akiket a harag, a gyülölet és a bosszuvágy tölt el a munkásság törekvései és kivivott jogai iránt.

Ennek a bosszuvágynak az eredményeképpen vette tervbe az igazgatóság a munkásságnak tömeges elbocsájtását, hogy éppen a télviz idején és a legnagyobb nélkülözések közepette fossza meg sovány kenyerétől mindazokat, akiknek az a bünük, hogy sikraszálltak a gőgös kapitalistákkal szemben és elnyomott proletártársaiknak jogaiért.

Mit kell tenni tehát munkástársainknak?

Lankadatlan kitartással, szocialista meggyőződéssel épitsék ki folyton szakszervezetük kereteit. Tömörülni és szervezkedni kell minden elnyomott munkásnak és ami a legfontosabb, a már egyszer szervezkedett munkás hü és kitartó katonája legyen szervezetének, mert ha ilyen alapokon nyugvó szervezeti erővel találják magukat szemben a petroleum mindenható kapitalistái, akkor a jövő küzdelmek csak javulást eredményezhetnek a munkástársaink sanyaru életén.

Mit tartalmaz a kollektivszerződés?

A döntőbirósági határozat a következőket tartalmazza:

1. Mindazon elbocsájtott munkások visszavétele, akik ellen semmiféle hiba nem hozható fel és akik a felmondási idő betartása nélkül és minden kártalanitás nélkül bocsájtattak el.

2. Az emberi tisztelet és megbecsülés betartása mindkét fél részéről.

3. A munkásság által eddig kivivott jogok további érvénybenmaradása.

4. A munkások a következő munkabéremelésben részesülnek:

napi fizetés után 100 lei-ig 12%-os béremelés,
„ „ „ 200 „ 7%-os „
„ „ „ 200 lejen felül 4%-os „

5. A tanulók általánosan 15%-os béremelésben részesülnek.

6. A bizalmiférfiak elismerése.

7. A 8 órai munkaidő szigoru betartása. Az esetleges tulórák a törvény előirása szerint dijazandók.

8. Az igazgatóság ruhaszekrényeket és mosdót köteles felállitani, valamint az összes munkásság részére egy közös fürdőt.

9. Olyan helyeken ahol a munkások testi épségét fenyegető és ruháikat megtámadó anyagokkal dolgoznak, vizhatlan ruhát kapnak.

10. Az elromlott szerszámok értéke csak olyan esetben hozható levonásba, amennyiben bebizonyulna, hogy a romlás a munkás hibájából vagy hanyagságából eredne.

11. A munkaszerződés törvényeinek rendelkezései a törvény életbeléptetésétől számitott hatállyal visszamenőleg (áprilistól) alkalmazandók.

12. A munkaszüneti törvény betartandó anélkül, hogy az üzem ennek folytán működésében meggátolva lenne.

13. Jelen mozgalomból kifolyólag senki sem bocsájtható el.

14. Ezen munkaegyezmény hat hónapi időtartamra határoztatik meg. 1929 október 30-tól, 1930 április 30-ig.

Ez az első kollektivszerződés, amely ez üzemben köttetett és ha a döntőbirósági határozat nem is elégitette ki a munkásság igényeit, mégis eredménynek mondhatjuk ezt, ha tekintetbe vesszük az igazgatóság barbár metódusait, amelyeket nem szünt meg ma sem alkalmazni a munkásság jogainak letiprásáért.

Azt izenjük a câmpinai elvtársainknak: *Előre a megkezdett uton!*

A kolozsvári „Junász"-féle gépgyár borzalmaiból

Lapunk mult számában ismertettük röviden a „Junász"-féle gépgyár rémes állapotait. Most leközöljük minden kommentár nélkül a helyi hatóságok kiküldöttjeinek jegyzőkönyvbe foglalt hivatalos megállapitásait, hogy az ország munkásságának szeme előtt rámutathassunk e rabszolgatelepen uralkodó állapotokra.

Jegyzőkönyv,

felvétetett 1929 junius 20-án a kolozsvári „Junász"-Gépgyár és Vasöntöde R.-T. gyárhelyiségében a következő urak jelenlétében: Dr. Fodor Sándor, Kolozsvár város főorvosa, dr. Hosszu Ioan, Kolozsvár városának kerületi orvosa, dr. Chirila Ioan, munkaügyi inspektor, Ţândrău Alexandru, a kolozsvári Betegsegélyző Pénztár igazgatója, Burcinschi Mihály iparfelügyelő, Pop Adrián mérnök, Kolozsvár város vállalatainak főnöke.

Tárgy: A fentemlitett gyárban gyakran előforduló balesetek okainak megállapitása a kolozsvári Betegsegélyző Pénztár 4662/1929 számu beadványa alapján.

A bizottság kiszállva a Kajántói utca 18. szám alatti helyszinre, a következőket állapitja meg:

1. A nagyszámu balesetekre okot szolgáltat az a primitiv felszerelés és berendezkedés, melyekkel a munkásság dolgozni kénytelen, valamint az öntődében dolgozó munkások számának tulzsufoltsága, akik egy őket megvédelmező, észszerü gyári rendszer és törvényes szabályzat hiányában dolgoznak.

a) Az olvasztókemencét körülvevő közlekedési folyosók igen keskenyek és a mindkét irányból jövőmenő munkások azokon közlekedve, könnyen összeütköznek és leöntik egymást az olvasztott vassal, eredményezve ezáltal a balesetek gyakori számát.

b) A csőöntődében a formák szaritása igen primitiv módon történik, olyannyira, hogy a szellőztetés hiányában ugyanis a munkaterem megtelik füsttel és ezáltal állandóan veszélyeztetve van a munkások egészsége.

c) A patkókészitő műhelyben az összes transzmissziós szijakról hiányoznak az előirt védőkészülékek és tekintettel arra, hogy alattuk a munkások közlekednek, ez is előidézhet baleseteket.

d) Nincs egy speciálisan elkülönitett és berendezett öntvénytisztitó helyiség, miáltal megakadályozva legyen, hogy a képződő por ne árasztassa el az egész gyárat, veszélyeztetve ezáltal egyaránt az összes munkások egészségét.

e) A mechanikai műhelyben nincs elegendő napvilág, a villanyvilágitás pedig nem kielégitő.

f) A csiszológépek mellett dolgozó munkások nincsenek ellátva védőszemüvegekkel.

2. A munkások érdekét szolgáló egészségügyi eszközök a legnagyobb mértékben el vannak hanyagolva és jórészt nem is léteznek.

a) A munkások ivóvize az udvarban elhelyezett kicsi, piszkos hordókban van, fedetlenül, kitéve annak, hogy bármilyen piszok és eső beessék. Ezen oknál fogva a munkásság a gépek hütésére és más üzemi célokat szolgáló viztartányokból isszák a vizet, mely ugyancsak piszkos és nem alkalmas az ivásra.

b) A klozettek piszkosak, nincsenek fertőtlenitve, a lefolyó csészék igen kicsinyek és nincs vizlemosó készülék mellettük.

c) Nincs zuhanyokkal és mosdótálakkal felszerelt fürdőszoba, ahol a munkásság a munka végeztével mosakodhatna.

d) Nincs egy öltözőszoba, ahol a munkások átöltözhetnének és a munka tartama alatt ruháikat tarthatnák.

Ezen megállapitások folyamányaként a bizottság, mérlegelve a helyzet technikai lehetőségeit, elhatározta, hogy munkásvédelem szempontjából a gyár igazgatóságát a következő technikai átalakitásokra kötelezi:

1. Az olvasztott vassal történő balesetek megakadályozása érdekében a vállalat ezen munkákhoz csakis jól képzett munkásokat alkalmazzon. Az olvasztott vas szállitása a kemencéktől a különböző formákhoz csak egy irányban történjék, lévén a folyosók kétirányu közlekedésre igen keskenyek.

2. Állittassanak fel a csőöntődékben elegendő számu villamos szellőztető ventillátorok, hogy kellően felfrissithessék és megtisztithassák annak levegőjét.

3. A patkókészitő műhelyben levő transzmissziós szijakat lássák el a megfelelő védőkészülékekkel a közlekedő folyosók egész területén.

4. Az öntvények tisztitására rendezzenek be jól csukható és jól szellőztethető termet, ahonnan a por ne hatolhasson át a többi helyiségbe.

5. A mechanikai műhely mennyezetébe illesszenek aklaüvegeket, hogy kellően meglegyen világitva.

6. A csiszológépeknél dolgozó munkások mindegyike védőszemüveggel legyen ellátva.

A köztisztasági berendezések megjavitására a bizottság a következő felszerelések alkalmazására *kötelezi az igazgatóságot:*

1. Amennyiben a város ezen részében nincs vizvezeték, a gyár igazgatósága állitasson fel minden csoport részére egy tartányt iható vizzel, amely jól el legyen zárva és csappal legyen ellátva és minden munkásra nézve kötelezővé kell tenni, hogy saját pohara legyen. A hütésre szolgáló tartányokból tiltsák meg a vizivást.

2. Az illemhelyek lefolyócsőveinek alkalmazott gödrök nagyobbittassanak meg, a klozetek kabinjai állandóan és rendesen fertőtlenitessenek, hogy minden alkalomkor észrevehető legyen a megfelelő tisztaság.

3. Állittassék fel egy külön terem, ahol a munkások a munkába való menetkor és távozásuk alkalmával átöltözködhessenek. Emellett a teremben megfelelő számu, lavorral ellátott mosdókészülék szereltessék fel, ahol a munkások a munka befejezése után megmosakodhassanak, lévén ez az egyik legelemibb föltétel ugy egészségügyi, mint általános szempontból.

A vizsgálobizottság megállapitja, hogy a nagy munkáslétszámmal (500) dolgoztató gyárnak technikai és egészségügyi berendezései teljesen primitivek, mindannak dacára, hogy ez a nagy munkáslétszám a gyár jómenetelének bizonyitéka.

Aprólékosan megtárgyalva a technikai és egészségügyi szükségleteket, de egyben tekintettel ezek megvalósitásának lehetőségeire, a bizottságnak az a nézete, hogy tudomására hozza az üzem igazgatóságának, hogy a fent körülirt módositások és javitások lévén a javulások minimuma, amelyek a munkásság védelme érdekében a legsürgősebben megvalósitandók. Az igazgatóság eme kötelezettségeinek legkésőbb 6 hét alatt eleget tenni köteles.

Jelen jegyzőkönyv 7 példányban állittatott ki, melyből minden bizottsági tag részére egy-egy példány adandó és egy pedig Cluj város egészségügyi tanácsának küldendő.

Dr. Alexandru Fodor Cluj város főorvosa, s. k. *dr. Ioan Hossu* Cluj város kerületi orvosa, s. k. *Mihail Burcinschi* a IX. kerület iparfelügyelője, s. k. *Adrián Pop* a cluji városi üzemek főnöke. s. k. *Dr. Pavel Călun* a betegsegélyző főorvosa, s. k. *Chirilă* munkaügyi inspektor és *Alexandru Ţândrău* a betegsegélyző igazgatója.

*

Ime, ezeket a megállapitásokat nem mi, hanem egy tőlünk teljesen független bizottság tette. Azért közöljük a jegyzőkönyvet, hogy necsak az ország munkássága, de az általános közvélemény is informálódjon a „Junász"-féle gépgyári állapotokról és hadd lássa országvilág, hogyan gyüjti a vagyont és miért üldözi gyárából a szervezett munkásokat egy Ungár nevezetü feketelelkü ember. Most egyelőre enynyit a fekete telepről, majd gondunk lesz ostorozni őket mindaddig, amig az ottani viszonyok meg nem változnak

A nagyváradi munkaügyi inspektor letért a törvényesség utjáról

Ciofu Vintillan nagyváradi munkaügyi inspektor a munkakonfliktusok körül tanusitott magatartásával mély megdöbbenést vált ki a munkásság körében. A Ciofu inspektor hatáskörébe eső konfliktusok rendszerint elmérgesednek, mert az inspektor ur minden lelkületével és érzésével a munkaadó urak törekvését mozditja elő. Mi nem várjuk el a munkaügyi inspektoroktól, hogy a munkásság érdekeit védjék, mert tudjuk, hogy nem ez a munkaügyi inspektorok hivatása, hanem az, hogy a felmerülő konfliktusoknál a tárgyilagosság és pártatlanság figyelembe vételével arra törekedjenek, hogy azok az igazságnak megfelelőleg nyerjenek elintézést.

Hogy általános gazdasági szempontból milyen nagy érdekek forognak kockán egy-egy felmerülő konfliktusnál, ez már nem képezi vita tárgyát. Nem egyszer fordul elő, hogy a munkaügyi inspektor tapintatossága és diplomáciája is nagyban hozzájárul a konfliktusok elsimitásához De Ciofu inspektor urnak teljesen tompa érzékei vannak nemcsak az ügyek elintézését illetően, hanem ami még sokkal sulyosabb, a munkástörvények alkalmazása kérdésében is.

A 14 éven aluli munkások és munkásnők százai dolgoznak Ciofu inspektor ur tudtával a gyárakban, pedig megvan a kiskoruak és nők védelméről szóló törvény, mely kategorikusan tiltja a 14 éven aluli gyermekek alkalmaztatását ugy az iparban, mint a kereskedelemben. Az iparban alkalmazott tanoncok ugyancsak Ciofu ur jóvoltából és törvénytelen engedelmével dolgoznak 16 órát naponta a 8 órai munkaidőről szóló törvény rendelkezései dacára.

A munkaszerződésekről szóló törvényt a munkaadók szintén az inspektor ur hallgatólagos beleegyezése mellett nem tartják be. Az inspektor ur szerint a törvény érvénytelen, mert

a végrehajtási utasitás még nem jelent meg. Azt nem tudja, vagy nem akarja tudni az inspektor ur, hogy a törvény mérvadó és nem a végrehajtási utasitása, mert a végrehajtási utasitás nem változtat a törvény lényegén. Ilyen módon és a fenti esethez hasonló formában értelmezi a többi más munkástörvény rendelkezéseit is az inspektor ur és ezen magatartásával váltotta ki a váradi összmunkásság legnagyobbfoku ellenszenvét.

A nagyváradi „Sunfield“ dombormü munkásait a november 8-án kitört sztrájkuk alkalmával Ciofu ur a rendőrséggel fenyegette meg, amennyiben nem vennék fel a munkát az egyoldalulag kikötött munkafeltételek mellett.

Meddig folytássuk Ciofu ur eljárását?

Ime, igy kompromittálja a nagyváradi munkaügyi inspektor ur azt az intézményt, melynek a Munkaügyi Minisztérium nagy jelentőséget tulajdonitott kezdettől fogva a munkáskonfliktusok elintézésére.

A nyugdijas alezredes ur személyében minden szociáldemokrata kommunista és a munkások szervezkedésében államellenes cselekedetet lát

A brassói „ROMLOC.“ vagongyár szolgálatában egy nyugdijazott alezredes tisztviselői minőségben tevékenykedik. A volt ezredes ur tüzzel-vassal harcol a szervezkedés eszméje ellen, mert — szerinte — a szervezkedés államellenes cselekedet és aki szervezkedik, az mind kommunista.

A „ROMLOC.“ vagongyári elnyomott proletár-testvéreink természetesen nem tehetik függővé a szervezeti élet meginditását attól, hogy a volt ezredes urnak milyen a mentalitása vagy a véleménye ebben a kérdésben, mert a szervezkedés nemcsak hogy nem államellenes cselekedet, hanem az államban élő dolgozó rétegek minden vonatkozásban levő érdekeinek szempontjából egy szükségszerüség, viszont az elnyomatás, melynek szolgálatában a nyugalmazott ezredes ur is áll, hogy tekintélyével és sulyával fokozottabb mértékben segitse elő az éhező proletárok kizsákmányolását — ez aztán már tényleg államellenes cselekedet.

A „ROMLOC.“-gyári szaktársainkhoz november 16-án brassói csoportunk felhivást intézett és röpiratok utján hivta fel szaktársainkat a szervezkedésre. A röpiratok kiosztása a gyár területén kivül történt, ahol megjelent az ezredes ur és hangos kiabálással, „büdös kommunisták“, „büdös munkások“ jelzőinek sürü hangoztatásával igyekezett a szervezkedni akaró munkásságot megijeszteni.

A „ROMLOC.“-gyári szaktársak egyrésze, dacára az ezredes ur által teremtett légkörnek, megjelentek a gyülésen és a legnagyobb örömmel fogadták a szervezkedés meginditását.

Minden terror dacára, a roppant elnyomatásban sinylődő munkástestvéreink meg kell inditsák a szervezkedést, amely, mint egyedüli eszköz alkalmas sorsuk megjavitására.

Amidőn eredménytelen maradt az ezredes ur munkásellenes tevékenysége, a rendőrséghez fordult egy terjedelmes beadvánnyal, siró könnyek között panaszolta el, hogy a gyár előtt kommunista felforgatók leselkednek, akik a gyári rendet és békét megakarják változtatni és — ami pedig, szerinte, a létezhető legjobb — a sztrájkot akarják proklamálni.

„ROMLOC.“-gyári szaktársainknak tudniok kell, hogy az ezredes urat azért fizetik, mert ezt kell neki csinálni.

Ti pedig csináljátok azt, amit a józan ész diktál: szervezkedjetek!

LERCH LAJOS vasöntő szaktárs 62 éves korában hosszas szenvedés után november hó 27-én meghalt. Temetése 29-én volt munkástársainak részvéte mellett. Bucsuztatót a vasmunkásság nevében Bruder szaktárs mondott. Lerch Lajos szaktárs egyik harcos úttörője volt táborunknak, műhelyben és mindenütt, ahol megjelent, lelkes propagálója volt eszménknek és öntudatos munkáshoz illő komoly magatartásával állandó mintapéldául szolgált sok más munkástársának. Emlékét kegyelettel fogják a vasmunkások megőrizni.

Kunfi Zsigmond legértékesebb Irásai megjelennek könyvalakban

Mindannyian még mindig annak a döbbenetes gyásznak a hatása alatt állunk, amelyet Kunfi elvtárs tragikus elhalálozása keltett bennünk. A bécsi elvtársaink, akik velünk együtt osztozkodnak e gyászban, elhatározták, hogy Kunfi elvtárs aktuális és értékes irásait könyvalakban kiadják. A könyv tartalmazni fogja Kunfi elvtárs életrajzát és ugy a munkásmozgalomra vonatkozó, valamint politikai irásait. Terjedelme 8 iv lesz. A könyv német nyelven jelenik meg és célja egyrészt a proletáriátussal megismertetni Kunfi elvtárs kiváló szellemét, másrészt a könyv jövedelméből anyagi támogatáshoz juttatni Kunfi elvtársnőt. A könyv ára 3.60 shilling, ami 100 lejnek felel meg.

Kérjük a szervezeteket, hogy a könyvet feltétlenül rendeljék meg, mert ennyivel tartozik minden elvtárs és szervezet Kunfi elvtárs volt tanitómesterünk emlékének. A könyv december közepén jelenik meg. Megrendelések az összeg előzetes beküldésével a Munkás Ujság kiadóhivatalához Cluj, Str. Memorandului 21 szám alá küldendők.

A nagyváradi Sunfield dombormü-nyomda munkásai sztájkba léptek

A „Sunfield“ vignetta és dombormü-nyomda munkásait sztrájkba kényszeritette a munkaadó.

Ez a gyártulajdonos, aki ugyszólván egyedül uralja a piacot Erdélyben, igen kevésnek találta a munkásság által eddig hajtott profitot és a munkásság amugy is leredukált jogaiból szerette volna lenyirbálni. Ez a kapitalista természet törvénye. Minél nagyobb a profit, annál inkább és annál többet akar összehabzsolni a már meglehetősen duzzadt bendőjébe. És ha ez már nem megy az árupiacon, akkor a munka mezején nagyobbak az eshetőségek eme vágy kielégitésére, mert itt a zsákmányolás korlátlan, egyetlen tér, ahol nincsenek szabályozó szelepek a munkáskizsarolás tekintetében.

A munkásság komoly kollektivszerződés iránti kérésüket kézlegyintéssel intézte el a munkaadó ur. Ő ilyesmiről nem akar tudni. Munkabérek és munkafeltételek szabályozása, az egy ismeretlen fogalom a főnök ur előtt.

Ezek után a munkásság képviselői a konfliktus törvényes utját keresték. A vas- és fémmunkások szervezete utján beadványt intéztek a Munkaügyi Inspektorátushoz, ennek alapján két esetben is folytak békéltető tárgyalások és habár a munkások csupán elvi alapon álló kollektivszerződést kivántak, a tulajdonos kijelenti, hogy semmiféle kollektivszerződést nem köt.

November hó 8-án az üzem munkásai mélyrehatóan foglalkoztak az adott helyzettel és nem találtak elvtársaink más kivezető utat, mint a sztrájk kimondását, melynek fegyverével fogják folytatni a küzdelmet.

A munkaszerződésről szóló törvény

79. cikk. A 78. cikkben meghatározott felmondási határidők a 42. cikkben meghatározott próbaidő eltelte után válnak kötelezőkké.

A felmondási határidő vagy a próbaidő leszállitására vagy kizárására vonatkozó megállapodások semmisek.

A felek egyikének a másikkal szemben való sulyos hibája esetén a szerződés felmodása előzetes értesités nélkül meg van engedve. Hasonló esetben azonban a felmondó fél polgárilag felelős marad a másik féllel szemben, ha a szakbiróság nem állapitja meg a felmondás törvényességét.

80. cikk. A felmondási idő folyamán, munkába való elhelyezkedésük céljából az alkalmazottak a pihenési órákon kivül még legalább egy órában részesülnek a munkanapokon.

Ez órák összege nem haladhat meg 2 munkanapot,

81. cikk. A munkaadó nem tekintheti az alkalmazottnak egy katonai koncentrációs (gyakorlat) vagy őrségi időszakra való behivását jogos indok gyanánt az egyéni munkaszerződés felbontására.

82. cikk. A felmondási idő be nem tartása jogot ad az ezen időre járó bérrel egyenlő kártéritésre, anélkül hogy szükséges volna valamely kár bizonyitása.

Hasonlóképen, ha a meghatározott időre kötött egyéni munkaszerződés a felek egyikének ténye, a törvény, a szerződés, a helyi szokás vagy a szakma megsértése folytán bontatik fel, a sértett félnek kártéritéshez van joga, melynek elvileg egyenlőnek kell lennie a részére a határidő leteltéig az egész időre járó fizetéssel és járulékokkal.

83. cikk. Hallgatólagos beleegyezéssel az egyéni munkaszerződés a közönséges jog szabályainak megfelelően meghosszabbittatik ugyanolyan feltételekkel és tartamra, mint a megkötött szerződés volt.

Hivatalos közlemények

Az összes csoportvezetőségek figyelmébe!

A kongresszus határozata értelmében 1930 január 1-étől a „tartalék“-segélyalap és a „temetkezési alap“-járulékfizetés életbelép. Miért is felhivjuk a csoportvezetőségeket, tegyék meg az erre vonatkozó intézkedéseket. Január 1-étől minden tag már a felemelt tagjárulékot kell hogy fizesse, még azok is, akik történetesen hátralékot fizetnek. A hetijárulék emelésére vonatkozó határozatok az október hó 1-én megjelent szaklapban, valamint a kongresszus jegyzőkönyvében is megtalálható.

Értesitjük továbbá a vezetőségeket, hogy január 1-ével mindhárom osztályu tagok részére uj-szinü bélyeget bocsát ki a szövetség éspedig: I. oszt. piros, II. oszt. sárga, III. oszt. lila szinü.

Még a hátralékot fizető tagoknak is az uj bélyegekből kell ragasztani és a december 31-iki bélyegállományt vissza kell küldeni a szövetségnek. Az uj szinü bélyegeket még december hónapban meg fogják kapni a csoportvezetőségek.

A központi titkárság.

Felhivás!

Torda. A tordai vas- és fémmunkáscsoport vezetősége a nov. hó 15-én tartott ülésén elhatározta, hogy felhivja a szakcsoport tagjainak figyelmét, akik hátralékban vannak tagdijaikkal, azt rendezzék 1929 december 20-ig, mert ezen időn tul ki lesznek törölve és csak mint uj tagok léphetnek be a csoportba.

A vezetőség.

Lónya. A lónyai csoport vezetősége ez uton felszólitja a hátralékos tagokat, hogy járulékaikat dec. 31-ig rendezzék, mert különben törölve lesznek a tagok sorából.

A vezetőség.

Brassó. A csoport vezetősége figyelmezteti a hátralékos tagokat, hogy rendezzék tagjárulékaikat, mert január elsejével felemelt járulékok lesznek és akkor sokkal nehezebb lesz a járulékok fizetése.

A vezetőség.

Vulkán. A vulkáni csoport elnöksége ez uton hivja fel a figyelmét azon vezetőségi tagoknak, akik már több izben indokolatlan maradtak távol a vezetőségi ülésekről, hogy a jövőben minden vezetőségi tag tartsa kötelességének az értekezleteken pontosan megjelenni, mert ellenkező esetben az elnökség névszerint lesz kénytelen a szaklapban felszólitani azokat, akik nem tesznek eleget vállalt kötelezettségüknek.

Az elnökség.

VASAS ZSEBNAPTÁR

A szövetség tagjainak régi kivánsága, hogy egy — a mindennapi élethez szükséges zsebkönyvvel rendelkezzenek. A szövetség a szaktársak eme óhajának kiván eleget tenni, mikor 1930-ra megjelenteti román, magyar és német nyelven a romániai vasmunkások zsebnaptárát.

A VASAS ZSEBNAPTÁR

tartalmazni fogja mindazokat a munkásmozgalmi, társadalmi és szakmai dolgokat, melyeknek igen nagy hasznát fogják venni szaktársaink. A naptár előállitási költsége, mivel három nyelven kell készittetni, lényegesen nagyobb, mintha az csak egy nyelven jelenne meg. Éppen a magas költségekre való tekintettel csak korlátolt számban fog megjelenni, amiért kivánatos, hogy szaktársaink a csoportvezetőségeknél előjegyeztessék magukat, miáltal biztositva lesznek, hogy megkaphatják a naptárt

A VASAS ZSEBNAPTÁR

ára finom és tartós vászonkötésben 45.— lei.
MEGJELENIK 1929 DECEMBER HÓ 15-ÉN
Minden a naptárra vonatkozó ügyben szivesen áll rendelkezésükre a szaktársaknak
A KÖZPONTI TITKÁRSÁG.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége
Gutenberg-könyvnyomda Cluj